

Безлюдний Роман Олександрович , к. пед. н., доцент,
доцент кафедри теорії та практики іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

Макарчук Вікторія Вікторівна.....
(м. Умань)

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПЕДАГОГІЧНИХ ЗВО

Відмінною особливістю сучасної освіти є її доступність, яка забезпечується, зокрема, за допомогою технологій дистанційного навчання. У зв'язку з ситуацією, що сьогодні склалася у світі (оголошення карантину) система дистанційного навчання набула особливої актуальності. Загальна доступність Інтернету і простота його використання сприяли досить швидкому переходу педагогічних закладів вищої освіти (ЗВО) на дистанційне навчання. Однак організація дистанційного навчання студентів немовних спеціальностей, які вивчають іноземну мову пов'язана з рядом труднощів.

Специфіка дисципліни «Іноземна мова» для студентів немовних спеціальностей пов'язана перш за все з тим, що навчання спрямовано не на засвоєння основ наук, а на оволодінням новою мовою, способами використання цієї мови – аудіюванням, говорінням, читанням і письмом. Іншою специфічною рисою іноземної мови є її предметність, професійна спрямованість, що означає необхідність навчання іноземної мови для подальшого спілкування в професійній сфері. При цьому мета навчання іноземної мови полягає у формуванні у студентів немовних спеціальностей комунікативної компетенції. Система дистанційної освіти сприяє ефективності засвоєння іноземної мови студентами немовних спеціальностей, адже вона дозволяє збільшити обсяг мовної практики, використовуючи можливості інтернет-сервісів, залучаючи носіїв мови і організовуючи спілкування з ними [2, с. 98-99].

На думку О. Єфремова, потенціал дистанційного навчання полягає у наступних характеристиках освітньої технології:

1) гнучкість (вибір студентами часу, темпу і місця роботи, можливість самостійно визначати необхідну для освоєння предмета інтенсивність навчання);

2) адаптивність (наділення студентів правом вибору, створення і реалізації індивідуальної траєкторії отримання освіти або набуття умінь і навичок);

3) модульність (можливість з набору незалежних модулів формувати навчальну програму, що відповідає індивідуальним або груповим потребам);

4) економічна ефективність (відносно низька вартість навчання, що забезпечується за рахунок орієнтованості на більшу кількість студентів і більш ефективного використання технічних засобів);

5) нова роль викладача (викладач виступає координатором пізнавального процесу, він покликаний надавати консультативну допомогу при складанні індивідуального навчального плану, в процесі керівництва навчальними проектами тощо) [1, с. 306].

Вважаємо, що організація дистанційного навчання студентів немовних спеціальностей пов'язана з низкою труднощів. Ключовою проблемою дистанційного навчання англійської мови є складність в розумінні студентами феноменів мови, що обумовлено розбіжністю мовної системи іноземних мов і системи рідної мови, а також меншою кількістю годин на її вивчення, передбаченим навчальними планами підготовки студентів немовних спеціальностей.

Інша складність полягає в обмеженні іншомовного живого спілкування, що особливо необхідно в процесі вивчення іноземної мови студентів немовних спеціальностей. При організації дистанційного навчання викладач постає перед дилемою: необхідність «живого» спілкування в процесі іншомовної підготовки та ускладненість його реалізації в силу віддаленості учасників

освітнього процесу. З метою вирішення цієї проблеми ми орієнтуємо студентів на використання платформи Zoom та Skype.

Невід'ємною складовою навчального процесу виступає аналіз його результативності, що полягає в діагностиці рівня мовної підготовки студентів. Труднощі, з якими зіштовхується викладач на цьому етапі, полягають в об'єктивізації процедури контролю мовленнєвих умінь і навичок студентів, що продиктовано самою суттю дистанційного навчання, в основі якого лежить максимальна автономія студента. Як справедливо вважає Д. Чернілевський, інтелектуальні ресурси освітнього закладу в цілому і кафедри як структурної одиниці останнього повинні орієнтуватися на транспортування знань і діагностики їх якості [3, с. 237].

Вважаємо, що оцінювання мовної компетентності студентів має відбуватися тільки в процесі живого спілкування. Саме живе спілкування дозволить викладачу визначити рівень володіння студентами лексичним і граматичним матеріалом, основними поняттями за курсом, оцінити здатність застосовувати отримані знання на практиці. Крім того, підсумкова контрольна робота виконується у чітко встановлені терміни і лімітована по часу. Успішність освоєння курсу в значній мірі залежить від усвідомлення студентами прогалин в знаннях і прагнення ці прогалини заповнити. Для вирішення цього завдання ми надаємо студентам, які навчаються дистанційно, комплекс тестів, що входять в так званий «портфель студента».

За результатами проходження тестового контролю студент отримує інформацію про питання, які потребують повторного вивчення.

Виходячи з викладеної вище інформації, нами були сформульовані наступні методичні рекомендації щодо організації дистанційного навчання студентів немовних спеціальностей:

2) стрижневим елементом англomовного освітнього процесу має бути живе спілкування з використанням можливостей платформ Zoom та Skype;

3) підсумковий модульний контроль повинен здійснюватися в режимі реального часу;

4) в питаннях діагностики англомовної компетенції пріоритет слід віддавати розмовним темам;

5) студенти повинні бути забезпечені тестовими завданнями, що дозволяють виявити прогалини в знаннях і скорегувати програму самопідготовки.

Література

1. Ефремов, О.Ю. Педагогика. СПб : Питер, 2010. 352 с.

2. Корж О. Ю., Романюк Л. В. Особливості дистанційного навчання іноземних мов студентів немовних спеціальностей. *Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень*: матеріали міжнародної наукової конференції (Т. 2), 10 квітня, 2020 рік. Луцьк, Україна: МЦНД. С. 98-99.

3. Чернилевский, Д. В. Дидактические технологии в высшей школе. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 437 с.

